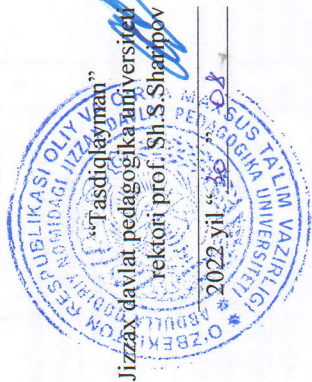

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA
UNIVERSITETI

“Tasdiqlayman”
Jizzax davlat pedagogika universiteti
rektori prof. Sh. S. Sharipov

TARIX TA'LIMI JARAYONIDA TAXLIL

FANING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim

Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim

Ta'lim yo'nalishi: 70111101- Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish
metodikasi (Tarix)

Jizzax – 2022

Fan/Modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar
351TTJM06	2022-2023	1	6
Fan/Modul kodi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O'zbek		6
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1	90	90	180
Tarix ta'limi jarayonida taxlil			
	Hammasi	Ma'ruza	Seminar
	Jami auditoriya	Amaliy	Mustaqil ish
2	180	30	30
1-semestr	90	30	90
Jami	90	30	90

I. Fanning mazmuni

Fanning mazmuni - ushbu dastur 70111101 - Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (Tarix) magistratlari uchun mo'ljallangan. Har qanday fan - fan sifatida o'zining ilmiy tadqiqot usullariga ega. Bu usullar orqali o'z mazmunini boyitib, yangilab boradi. Hayotda va obyektiv dunyoni bilish nazariyasi nimani o'rganish va qanday o'rganish kerak, kimni va qanday tarbiyalash kerak degan masalalar mavjud bo'lib, ular o'zaro uzviy bog'liqdir.

"Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" fanning predmeti - bu tarix fanini o'qitish, samaradorlikka erishish masalalarini qamrab oladi. Ushbu kursni o'qitishdan maqsad magistrantlarni dissertatsiya ishini, tarix ta'limini o'qitishga oid pedagogik tadqiqotlarini amalga oshirishning tadqiqot metodlari bilan qurollantirishdir.

Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" fani jarayonida magistratlarga tarixiy tadqiqotlar va tarix ta'limida pedagogik tadqiqotlarni amalga oshirish, bunday tadqiqotlarda avvalo tarix fani bilan uni o'qitish muammolari tadqiq etiladi. Ya'ni bir tadqiqotning o'zida bir necha fanlarga tegishli bo'lgan ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanish uyg'un holda olib boriladi.

Fanni o'qitishdan maqsad - Tarix ta'limi jarayonida taxlil fanning maqsadi bo'lajak tarix fani o'qituvchilariga tarix fanini o'qitish, samaradorlikka erishish masalalarini qamrab oladi. Ushbu kursni o'qitishdan maqsad magistrantlarni dissertatsiya ishini, tarix ta'limini o'qitishga oid pedagogik tadqiqotlarni amalga oshirishning tadqiqot metodlari bilan qurollantirishdir.

Fanning vazifasi - talabalarga "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va Kadrlar tayyorlash milliy dasturida aks etgan vazifalarni amalga oshirish;

- Didaktika nazariyasi bilan ta'lim amaliyoti aloqasini ta'minlash;

- Talabalarga ta'lim - tarbiya jarayonida vatanga sadoqat, ajdodlar qoldirgan boy madaniy merosga hurmat hissini uyg'otish;

- noan'anaviy dars shakllaridan biri bo'lgan ekskursiya darslarini yuqori savida o'tkaza olishni o'rgatish;

- magistrantlarni dissertatsiya ishini, tarix ta'limini o'qitishga oid pedagogik tadqiqotlarni amalga oshirishning tadqiqot metodlari bilan qurollantirishdir;

- bir tadqiqotning o'zida bir necha fanlarga tegishli bo'lgan ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanish uyg'un holda olib borish;

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: Tarix ta'limi jarayonida taxlil o'quv fanining predmeti, maqsadi va Vazifalari (2 soat)

Milliy istiqlol tufayli taraqqiyotning barcha soxalarida jadal rivojlanib borayotgan mamlakatimizda yosh avlodning bilim darajasini jaxon andozalari talablariga javob beradigan, fan-texnika yangiliklaridan xabardor, mustakil fikr olaydigan, xayotga dadillik bilan kirisha olaydigan, tadbirkor, ma'naviy jihatdan barkamol qilib voyaga yetkazish dolzarb vazifalardan hisoblanadi. Bu esa, avvalo, pedagogika fanini, ta'lim tarbiya tizimini zamonaviy texnologiyalar asosida takomillashtirishni takozo etadi.

2-mavzu. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida ta'lim tizimidagi islohotlar jarayoni (2 soat)

Mamlakatimizda istiqlolning dastlabki yillaridan boshlab ta'lim-tarbiya tizimini tubdan isloh qilishga alohida e'tibor qaratilib, farzandlarimizning jaxon andozalari darajasida zamonaviy bilim va kasb-xunarlarni egallashi, jismonan va ma'nan yetuk insonlar bo'lib ulg'ayishi, ularning qobiliyat va iste'dodini, intellektual salohiyatini yuzaga chiqarish, yosh avlod qalbidagi Vatanga sadoqat va fidoyilik tuyg'ularini yuksaltirish borasida ulkan ishlar amalga oshirilmokda. 1991 yil 31 avgust kuni bo'lgan Respublika Oliy kengashining navbatdan tashqari oltinchi sessiyasida o'zbek xalqining xohish-irodasi bilan O'zbekistonning davlat mustaqilligi, ozod va suvirecn davlat - O'zbekiston Respublikasi tashkil etilganligi e'lon qilindi va "Davlat mustaqilligi asoslari to'g'risida" gi Qonun bilan mustahkamlanadi. Respublikamiz birinchi Prezidenti Oliy Majlisning 14-sessiyasida "yangi darsliklarni zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini o'z vaqtida ishlab chiqish va joriy etishni ta'minlashni nazorat ostiga olish zarurligini alohida ta'kidladilar.

3-mavzu. Ta'limni modernizatsiyalash (2 soat)

Yoshlarning xuquq va manfaatlarini himoyalash, ularning zamonaviy bilim va kasbga ega bo'lishi. Yangi axborotlashgan davrda Respublika iqtisodiyotining turli soha va tarmoqlarini rivojlantirishda ilm-fanning o'rni va ahamiyatini kuchaytirish. Fan va texnikaning muhim ilmiy va texnologik muammolarini hal etish. Xalqaro ilmiy-texnikaviy hamkorlik ko'lamini kengaytirish. Ilm-fan soxasining barcha jabhalarida

yosh olimlarning faol ishtirokini ta'minlash xamda ular o'rtasida o'zaro ilmiy-ijodiy hamkorlikni kuchaytirish. Sohaga xorijiy intellektual investitsiyalarni jalb qilish xajmini oshirish. Bularning xammasi bugungi kungi dolzarb masalalaridan biridir. Bugun olimlar va o'kituvchilar ilg'or pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqishga astoydil kirishishlari shart va ular bu ishga mas'uldir. Bu sohaga yaqin xorijiy davlatlarda xam e'tibor kuchaytiradi.

4-mavzu: Tarix ta'limiga oid meyoriy xujjatlarni yaratilishi (2 soat).

So'ngi yillarda tarix ta'limiga oid qabul qilingan me'yoriy xujjatlardan biri - O'zbekiston tarixi sohasidagi tadqiqotlarni tashkil yetish tizimini yanada takomillashirish chora-tadbirlari to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori bo'ldi. Mazkur qaror 2016-yil 18-iyulda PK-2562-son bilan qabul qilingan.

5-mavzu: Tarixni o'qitishda xorijiy pedagogik tajribalar, o'qitishni demokratlashirish va insonparvarlashirish (2 soat)

Bugungi kunda mamlakatimizda 362 ta akademik muassasa, oliy o'quv yurtlari va tarmoq muassasalari mavjud. Ularning 101 tasi ilmiy-tadqiqot instituti, 55 tasi oliy o'quv yurtlari tasarrufidagi ilmiy-tadqiqot laboratoriya va bo'lmlari, 32 tasi ilmiy ishlab chiqarish birlashmasi va eksperimental korxonalar, 30 tasi axborot-xisoblash markazlaridir. Fan sohasida 46 mingga yaqin kishi tadqiqot ishlari bilan shug'ullanmoqda. Yurtimiz ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya tizimining mazmun-moxiyati, sifati va samaradorligini tubdan o'zgartirishda ayniqsa Kadrlar tayyorlash milliy dasturining axamiyati beqiyos bo'lmoqda.

6-mavzu: Tarix ta'limi tizimi pedagogik tadqiqotlarining dolzarb masalalari (2 soat).

Metodologik bilimlar darajasi. Metodologik madaniyat. Pedagogning metodologik madaniyati. Pedagogik fanlar metodologiyasining umumilimiy tamoyillari. Pedagogik tadqiqotlarning konkret-metodologik tamoyillari. Tizimli yondashuv. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv. Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv. Polisub'ektiv yondashuv. Madaniy yondashuv. Antropologik yondashuv.

7-mavzu: Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi, maqsadi, muammoni shakllantirish, tadqiqot predmeti (2 soat)

Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi, maqsadi. Muammoni shakllantirish, tadqiqot predmeti, ilmiy yangilik mezonlari. Tadqiqot yetish mantiqi va dinamikasi. Pedagogikaning falsafiy yo'nalishlari. Yekzistensializm. Pragmatizm. Dialektik materializm. Neotomizm. Neopozitivizm. Pedagogik voqealarni tahlil qilish va unga erishish yo'llari va bunda mavjud to'siqlarni bartaraf eta olish salohiyatining mavjudligi. Tadqiqot olib borishda material to'plash, tahlil qilish va tizimlashirish. Tadqiqot jarayonida ilmiy farazlarni belgilash, tadqiqot natijalarini aniqlash, ilmiy xulosalarini asoslab bera olish, ilmiy tavsiyalarni il gari sura olish layoqatining

mavjudligi.

8-mavzu: Tarix ta'limi ilmiy tadqiqot usullari klassifikatsiyasi, maxsus tadqiqot metodlari (2 soat)

Tarix fanini o'qitishda ilmiy tadqiqot usullarining o'rni. Tarixiy tadqiqot usullari va ularning turlari. Jamiyat evolyutsiyasiga bir qator omillar ta'sir o'tkazadi. Yani siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, geografik, mafkuraviy, biologik, psixologik va boshqalar bo'lib, ular jamiyat taraqqiyoti jarayonida teng o'ranga va ahamiyatga ega bo'lib, bir vaqtda harakatda bo'ladi.

9-mavzu: Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari (2 soat)

Tarix o'qitish metodikasi - ilmiy-pedagogik fan. Xolislik (obektivlik) tamoyili. Determinizm tamoyili. Tarixiylik tamoyili. Tizimlilik tamoyili. Tarix fanini o'qitishda metodologik tamoyillarning ahamiyati.

10-mavzu: Adabiyotlar klassifikatsiyasi va ilmiy adabiyot bilan ishlash. Ilmiy ish ustida ishlash, adabiyotlar tahlili (2 soat)

Adabiyot manbalar yig'ish. Bibliografiya va adabiyotlar ro'yxati tuzish. Adabiyot manbalarini o'rganish. Ilmiy tadqiqot ishini yozishda adabiyotlar ro'yxatini taqdim etish. Mavzuga oid adabiyotlar tahlili tadqiqot yetilayotgan muammo yuzasidan muallifning bilim va tasavvurlarga ega ekanini namoyon etuvchi qism hisoblanadi. Adabiyotlar tahlili mavjud intellektual xudud doirasini baxolash va shu asosda ma'lum xarita yaratishni anglatadi. Adabiyotlarning tanqidiy tahlilidagi urinishlar mazkur mavzu doirasidagi bilimlarni kuchaytiradi va tadqiqot savollarini yanada oydinlashtirishga yordam beradi. O'z mazmuniga ko'ra har qanday tadqiqot ayni shu sohada yaratilgan avvalgi bilimlar negiziga ko'riladi. Adabiyotlar bo'yicha tahlil asosan sohadagi eng yangi jurnal maqolalari va boshqa turdagi ma'lumot manbalari asosida amalga oshadi.

11-mavzu: Tarix ta'limi jarayoni pedagogik tadqiqotlarida innovatsion ta'lim texnologiyalari (2 soat)

Tarix ta'limi jarayonida pedagogik tadqiqotlarni tashkil qilish. Innovatsion ta'limni rivojlantirish. Ta'lim texnologiyalarining samaradorligini oshirish. Tarix darslariga qo'yilayotgan yangi talablar mashg'ulotning no'an'anaviy usullar, ayniqsa milliy mentalitetimiz singdirilgan (milliy) didaktik uyini darslar bilan tashkil etilishini taqozo etmoqda. Shunday ekan, hozirgi zamon ta'limi, bizdan tarix darslari ustida xam alohida ish yuritishni talab qilmokda. Hozirgi vaqtgacha tarix darslarida qo'llanilishi mumkin bo'lgan ko'plab uyini ishlab chiqilgan.

12-mavzu: Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar (2 soat)

Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar. o'quv fanining mavzulari to'liq yoritilgan, uning asoslari mukammal o'zlashtirilishiga qaratilgan, o'quv fanining maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda ta'lim oluvchilarning yoshi va psixofizik xususiyatlarini hisobga olgan holda ishlab chiqiladigan, nazariy ma'lumotlardan tashqari amaliy-tajriba va sinov mashqlarini qamrab olgan kitob shaklidagi o'quv nashri.

13-mavzu: Yangi avlod darsliklari. Elektron darslik va ularning afzalliklari (2 soat)

Yangicha yangi avlod darsliklari. Elektron darsliklar. Darslik-davlat ta'lim standartlariga muvofiq o'quv dasturi asosida didaktik, metodik, pedagogik-psixologik, estetik va gigienik talablarga javob berishi

14-mavzu: Pedagogik tadqiqot bosqichlari. Pedagogik tadqiqot yuzasidan tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish (2 soat)

Pedagogik tadqiqot ishining tarkibiy qismlari. Pedagogik tadqiqot va tajriba sinov ishlari bosqichlari. Pedagogika oliy ta'lim muassasasi talabalarida ma'naviy madaniyatning rivojlanganlik darajasi. Ilmiy tadqiqotning natijasi, samaradorligi, uni tashkil etishga, izchilligiga bog'liq. Mantiqiy izchillik pedagogik tadqiqot ishining tarkibiy qismlarini uzviyligi o'zaro bog'liqligidadir.

15-mavzu: Statistika ma'lumotlar taxlii (2 soat)

Statistikaning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Statistika kuzatishning shakllari, usullari va turlari. Statistika kuzatish ma'lumotlarini qabul qilish va uni nazorati. O'zbekiston Respublikasi statistika faoliyatining tashkil etilishi, uning xuquqiy asoslari va vazifalari.

III. Amaliy, seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Seminar mashg'ulotlarida talabalar Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim oladilar. Natijada, ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

III.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu: Kirish. "Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" o'quv kursining predmeti, maqsadi va vazifalari (2 soat)
(Reja).

1. Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanining predmeti, maqsadi va vazifalari
2. Pedagogik ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi.
3. Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanining zamonaviy talqini.

2-Mavzu: O'zbekiston Respublikasida Mustaqillik yillarida ta'lim tizimidagi islohotlar jarayonlari (2 soat)
(Reja).

1. Ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning vujudga kelishi tarixiga oid ma'lumotlar
2. Tarix ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va kompetensiyaviy tushunchasi
3. Tarix fanidan kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan davlat ta'lim standartning maqsad va vazifalari, asosiy prinsiplari, tarkibiy qismlari

3-Mavzu: Ta'limni modernizatsiyalash (2 soat)
(Reja).

1. Ta'limda innovatsion va texnologik yondashuvning mazmun-mohiyati
2. Ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirishning dolzarb muammolari

4-Mavzu: Tarix ta'limiga oid me'yoriy hujjatlarni yaratilishi (2 soat)
(Reja).

1. O'quv rejasi.
2. O'quv dastur va darsliklar

5-Mavzu: Tarixni o'qitishda xorijiy pedagogik tajribalar, o'qitishni demokratlashtirish va insonparvarlashtirish (2 soat)
(Reja).

1. Rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi.
2. Xorijiy mamlakatlar pedagogik tajribalaridan foydalanish.
3. Xorijiy mamlakatlarda o'quv topshiriqlariga beriladigan e'tibor va ularning turlari.

6-Mavzu: Tarix ta'limi tizimi pedagogik tadqiqotlarining dolzarb masalalari (2 soat)
(Reja).

1. Tarix fanining ilmiy tadqiqot metodlari
2. Tarix ta'limi tizimi pedagogik tadqiqotlari

7-Mavzu: Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi, maqsadi, muammoni shakllantirish, tadqiqot predmeti (2 soat)
(Reja).

1. Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi
2. Muammoni shakllantirish

8-Mavzu: Tarix ta'limi ilmiy tadqiqot usullari klassifikatsiyasi, maxsus tadqiqot metodlari (2 soat)
(Reja).

1. Tarix ta'limi ilmiy tadqiqot usullari klassifikatsiyasi
2. Maxsus tadqiqot metodlari

9-Mavzu: Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari (2 soat)
(Reja).

1. Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari
2. Tarix fanini o'qitishning asosiy mezonlari

<p>10-Mavzu: Adabiyotlar klassifikatsiyasi va ilmiy adabiyot bilan ishlash (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Adabiyotlar klassifikatsiyasi 2. Ilmiy adabiyot bilan ishlash</p> <p>11-Mavzu: Tarix ta'limi jarayoni pedagogik tadqiqotlarida innovatsion ta'lim texnologiyalari(2 soat) (Reja).</p> <p>1. "Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" o'quv kursining predmeti, maqsadi va vazifalari 2. Pedagogika va metodikaning ilmiy tadqiqot usullari</p> <p>12-Mavzu: Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratish 2. Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar</p> <p>13-Mavzu: Yangi avlod darsliklari. Elektron darsliklar (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Yangi avlod darsliklari 2. Elektron darslik</p> <p>14-Mavzu: Pedagogik tadqiqot bosqichlari. Pedagogik tadqiqot yuzasidan tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Pedagogik tadqiqot bosqichlari 2. Eksperiment – tajriba sinov usuli 3. Tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish</p> <p>15-Mavzu: Statistika ma'lumotlar tahlili (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Statistika ma'lumotlarini tahlil qilish usuli. 2. Matematika va kibernetika usullari</p> <p>III.2. Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <p>1-Mavzu: "Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar faniga kirish 2. Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanining zamonaviy talqini. 3. Ilmiy tadqiqot metodlari.</p> <p>2-Mavzu: Ta'limni modernizatsiyalash (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Ta'limda innovatsion va texnologik yondashuvning mazmun-mohiyati</p>

<p>2. Ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirishning dolzarb muammolari</p> <p>3-Mavzu: O'zbekiston Respublikasida Mustaqillik yillarida ta'lim tizimidagi islohotlar jarayonlari (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning vujudga kelishi tarixiga oid ma'lumotlar 2. Tarix ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va kompetensiya tushunchasi 3. Tarix fanidan kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan davlat ta'lim standartning maqsad va vazifalari, asosiy prinsiplari, tarkibiy qismlari</p> <p>4-Mavzu: Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi, maqsadi, muammoni shakllantirish, tadqiqot predmeti(2 soat) (Reja).</p> <p>1. Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligi 2. Muammoni shakllantirish</p> <p>5-Mavzu: Tarixni o'qitishda xorijiy pedagogik tajribalar, o'qitishni demokratlashtirish va insonparvarlashtirish (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash-tajribasi. 2. Xorijiy mamlakatlarda pedagogik tajribalaridan foydalanish. 3. Xorijiy mamlakatlarda o'quv topshiriqlariga beriladigan e'tibor va ularning turlari.</p> <p>6-Mavzu: Tarix ta'limi jarayoni pedagogik tadqiqotlarida innovatsion ta'lim texnologiyalari(2 soat) (Reja).</p> <p>1. "Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar" o'quv kursining predmeti, maqsadi va vazifalari 2. Pedagogika va metodikaning ilmiy tadqiqot usullari</p> <p>7-Mavzu: Tarix ta'limi ilmiy tadqiqot usullari klassifikatsiyasi, maxsus tadqiqot metodlari (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Tarix ta'limi ilmiy tadqiqot usullari klassifikatsiyasi 2. Maxsus tadqiqot metodlari</p> <p>8-Mavzu: Adabiyotlar klassifikatsiyasi va ilmiy adabiyot bilan ishlash (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Adabiyotlar klassifikatsiyasi 2. Ilmiy adabiyot bilan ishlash</p> <p>9-Mavzu: Yangi avlod darsliklari. Elektron darsliklar (2 soat) (Reja).</p> <p>1. Yangi avlod darsliklari 2. Elektron darslik</p> <p>10-Mavzu: Pedagogik tadqiqot bosqichlari. Pedagogik tadqiqot yuzasidan tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish (2 soat)</p>

<p>(Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogik tadqiqot bosqichlari 2. Eksperiment – tajriba sinov usuli 3. Tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish <p>11-Mavzu: Statistik ma'lumotlar tahlili (2 soat) (Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statistika ma'lumotlarini tahlil qilish usuli. 2. Matematika va kibernetika usullari <p>12-Mavzu: Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar (2 soat) (Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratish 2. Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangicha yondashuvlar <p>13-Mavzu: Yangi avlod darsliklari. Elektron darsliklar (2 soat) (Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yangi avlod darsliklari 2. Elektron darslik <p>14-Mavzu: Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari (2 soat) (Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari 2. O'zbekiston ta'lim tizimida bosqichma-bosqich tub islohatlarning amalga oshirilishi <p>15-Mavzu: Pedagogik tadqiqot bosqichlari. Pedagogik tadqiqot yuzasidan tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish (2 soat) (Reja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogik tadqiqot bosqichlari 2. Eksperiment – tajriba sinov usuli 3. Tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.</p> <p>IV.1. Mustaqil ta'limni o'zlashtirish tartibi.</p> <p>Ushbu mustaqil ish shakllariga o'qituvchi tomonidan hech qanday ko'rsatma berilmaydi va baholanmaydi, balki talabaning o'zi qiziqishlaridan kelib chiqib ularni amalga oshiradi.</p> <p>Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar - bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.</p> <p>Mustaqil ta'lim seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilgan, fan bo'yicha talabaning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.</p> <p>IV.2. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Tarix ta'limi jarayonida taxli" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. (2 soat) 2. Uzbekiston Respublikasida mustakillik yillarida ta'lim tizimidagi isloxtorlar jarayoni. (2 soat) 3. Ta'limni modernizatsiyalash (2 soat) 4. Tarix ta'limiga oid me'yoriy xujjatlarini yaratilishi. (2 soat) 5. Tarixni ukiitishda xorijiy pedagogik tajribalar, ukitishni demokratlashtirish va 	<p>insonparvarlashtirish. (2 soat)</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Tarix ta'limi tizimi pedagogik tadbikotlarining dolzarb masalalari. (2 soat) 7. Tarix ta'limi ilmiy tadbikot usullari klassifikatsiyasi, maxsus tadbikot metodlari. (2 soat) 8. Tarix fanini ukitishning metodologik tamoyillari. (2 soat) 9. "Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadbikotlar" o'quv kursining predmeti, maqsadi va vazifalari (2 soat) 10. Tarixni o'qitishda xorijiy pedagogik tajribalar, o'qitishni demokratlashtirish va insonparvarlashtirish. (2 soat) 11. Tarix ta'limi tizimi pedagogik tadbikotlarining dolzarb masalalari (2 soat) 12. Tarix ta'limi ilmiy tadbikot usullari klassifikatsiyasi, maxsus tadbikot metodlari (2 soat) 13. Tarix fanini o'qitishning metodologik tamoyillari (2 soat) 14. Adabiyotlar klassifikatsiyasi va ilmiy adabiyot bilan ishlash (2 soat) 15. Tarix ta'limi jarayoni pedagogik tadbikotlarida innovatsion ta'lim texnologiyalari (2 soat) 16. Darsliklar va o'quv qo'llanmalarini yaratishda yangichayondashuvlar. (2 soat) 17. Yangi avlod darsliklari. Elektron darsliklar. (2 soat) 18. Pedagogik tadbikot bosqichlari. (2 soat) 19. Pedagogik tadbikot yuzasidan tajriba sinov ishlarini loyihalashtirish va tashkil etish (2 soat) 20. Statistik ma'lumotlar tahlili (2 soat) 21. Kadrlar tayyorlash m ilmiy m odeli. H ozirgi davrda o 'qituvchilik kasbi va uning jam iyatda tutgan o'rni. (2 soat) 22. Pedagogika fan sifatida. (2 soat) 23. Pedagogik tadbikot metodlari. (2 soat) 24. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va jitim oylashuvi (2 soat) 25. Tarbiya maqsadi va vazifalar (2 soat) 26. Didaktika — ta'lim nazariyasi sifatida. (2 soat) 27. Ta'lim paradigmalari (2 soat) 28. Ta'lim jarayoni yagona tizim sifatida. (2 soat) 29. Ta'lim tamoyillari (2 soat) 30. O'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi mazmuni (2 soat) 31. Ta'lim metodlari va vositalari (2 soat) 32. Ta'lim ta'lim ni tashkil etish turlari va shakllari. (2 soat) 33. Dars-ta'lim ni tashkil etishning asosiy shakli sifatida (2 soat) 34. Ta'lim olganlikni tashxis etish (2 soat) 35. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni. (2 soat) 36. Tarbiya tamoyillari (2 soat) 37. Bolalar jamoasi — pedagogik ta'limning asosiy shakli (2 soat) 38. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni tarbiya qilish (2 soat) 39. Fuqarolik tarbiyasi (2 soat) 40. O'quvchilarni m a'naviy-axloqiy tarbiyalash (2 soat) 41. Oilada tarbiya asoslar (2 soat) 42. O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimi. (2 soat) 43. Ta'lim sohasidagi Davlat siyosatining asosiy ta'moyillari (2 soat) 44. Ta'lim muassasasi menejmenti (2 soat) 45. Korreksion (maxsus) pedagogika (2 soat)
--	---

<p>5. V. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalar. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanining tarixiy rivojlanish omillari haqida tasavvur va bilimga ega bo'lish; - Tarix ta'limi jarayonida tahlil va pedagogik tadqiqotlar fanining siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy taraqqiyoti, tarixiy tushunchalar, tarixiy jarayonlarning xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Talaba tarixiy voqea va hodisalarni, rivojlanish jarayonlarini manba va boshqa adabiyotlar yordamida tahlil qilish usullarini qo'llash, tarixiy rivojlanish muammolari bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak. 	<p>6. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadiylar; • Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. 	<p>7. VII. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (jufftik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p> <p>Talabalar bilimini baholash.</p> <p>Fan bo'yicha talabalar bilimi 100 ballik tizimda baholanadi. Shundan JN va ON uchun 50 ball, YaN uchun 50 ball ajratiladi.</p> <p>Joriy nazorat. JN semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar(jufftik)dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami 15 ta seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>1-joriy nazorat 15 ball.</p> <p>2-joriy nazorat 15 ball.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda o'tkaziladi (2-4 kreditli fanlarda 1 marta, 6 kreditli fanlarda 2 marta oraliq nazorat o'tkaziladi). Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p>
---	---	--

<p>8.</p>	<p>Yakuniy nazorat Yakuniy nazorat (chiqish nazorati)</p> <p>Yakuniy nazorat yozma shaklida o'tkaziladi. Talabani yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p> <p>VIII. Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati</p> <p>Rahbariy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy majlisgan murojatnomasi 2020-yil 29-dekabr 2. Karimov I.A. O'zbekiston milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. Toshkent: O'zbekiston, 1993. 3. Karimov I.A. Bizdan ozod va obod vatan qolsin. T.: O'zbekiston", 1994. 4. Karimov I.A. O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida. T.: O'zbekiston", 1995. 5. Karimov I.A. O'zbekistonning siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy istiqbolining asosiy tamoyillari. Toshkent: O'zbekiston, 1995. 6. I.A. Karimov. «Ma'naviy yuksalish yo'lida». T. «O'zbekiston» nashriyoti. 1998y. 7. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008. 8. O'zbekiston Respublikasi 2001 - yil 30 - avgustdagi "Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risida" gi qonuni. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 2001 y., 9-10-son. 9. Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 29 iyuldagi 269-sonli "Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Qarori va "Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish masalalarini muvofiqlashtirish bo'yicha Idoralararo komissiya to'g'risidagi Nizom", "O'zbekiston Respublikasi madaniy meros obyektlari davlat kadastrini yuritish to'g'risidagi Nizom" va "Madaniy meros obyektlarining tarixiy-madaniy ekspozitsiya to'g'risidagi Nizom"lar, Vazirlar Mahkamasining "Tarixiy obidalar, ziyoratgohlar va qadamlarlarda aholiga hamda sayyohlarga xizmat ko'rsatishni yanada yaxshilash choralarini to'g'risida" gi majlisi bayonnomasi. 10. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 488 b. 11. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2016. - 56 b. 12. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 48 b. 13. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 104 b. 14. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni. Asosiy adabiyotlar: 15. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi. Davlat ilmiy nashriyoti. 1-12 tomlar. 16. O'zbekiston Moddiy Madaniyati Tarixi (O'MMT) 33-nashri. Tarix fanlari doktori T.Sh.Shirinov tahriri ostida. "Fan" T., 2002.
-----------	--

17. Abashin S.N. «Sem svyatykh bratev» // Podvijniki islama. - M.: "Vostochnaya literatura". 2003.
18. Abashin S.N. Shaximardan // Islam na territorii byvshey Rossiyskoy imperii. Ensiklopedicheskiy slovar. Vyp. 2. M., 1999.
19. Abdulaxatov N., Goziev T. Shoximardon. - T.: "Yangi asr avlodi", 2010.
20. Ataev Muslim. Ustrushana olimlari. "Toshkent islom universiteti" nashriyot-matbaa birlashmasi. T., 2009.
21. Abdurasulov A. Xiva. T.: "O'zbekiston", 1997.
22. Abulg'azi Shajaraiy turk. T., 1992.
23. A.Navoiy "Nasoyim-ul muhabbat" T., 1967
24. Baruzdin Yu.D, Briukina G.A. Arxeologicheskaya pamyatniki Batkena i Lyaylyaka (yugo-zapadnaya Kirgiziya). Frunze.: Ilim, 1962.
25. Braginskiy I. S. Iz istorii tadjikskoy narodnoy poyezii. Moskva. Izdatel'stvo AN. 1956.
26. Bulatova V.A., Notkin I.I. Xivaning arxitektura yodgorliklari, T., 1963.
27. B.Eraliev, I.Ostonakulov, N.Abdulaxatov. O'zbekiston ziyoratgohlari va qadamjolari 1-2-3 kitoblar. T.:2014.
28. B.Eraliev, I.Ostonakulov, F.Akchayev. O'zbekiston ziyoratgohlari va qadamjolari; Sirdaryo va Jizzax viloyatlari. T.:2017.
29. Zahiriddin.M.B. Boburnoma. T.: "Yulduzcha", 1989.
30. Jabborov.I.O'zbek xalqi etnografiyasi.T.: "O'qituvchi", 1994.
31. Jizzax fotoalbom. Tuzuvchi O'ral Nosirov. "Tafakkur", T., 2010.
32. Choriev A. Ochiqlov M.Qashqadaryo viloyati.T.: "O'zbekiston", 1974.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Abdulaxatov N. Farg'ona vodiysi ziyoratgohlari va qadamjolari. tarixiy etnologik tadqiqot. (Farg'ona viloyati misolida).nom.dis.T.:2006.
2. Abdulaxatov N. Toshlar afsonasi // "Ma'naviyat". 26 oktyabr, 2006. № 20.
3. Abdulaxatov N. Ko'lna Kubo ziyoratgohlari // Kuva asrlar nigoxida (Respublika ilmiy-amaliy seminar materiallari). Fargona, 2006.
4. Abdulaxatov N., Xoshimov B. Qo'qon xonligida ziyoratgohdarga munosabat // "Qo'qon asrlar silsilasida" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari. Qo'qon, 2004.
5. Ashirov A. O'zbek xalqining qadimiy e'tiqod va marosimlari. - T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2007.
6. Gayupova Sh.O'zbek mentalitetini shakllantirishda muqaddas qadamjolar va ziyoratgohlarning o'rni. "Ijtimoiy fikr", 2005 yil., 3-son, 154 betlar.
7. Sarimsoqov A. O'zbeklarning taqvimiy marosimlari (Farg'ona vodiysi materiallari asosida).nom. dis. T.:2010.

Elektron ta'lim resurslari:

1. www.numizmatika.net
2. www.eksponat.net
3. www.ziyo.net
4. www.ref.uz
5. www.google.uz
6. www.mashhur.uz

9.	Tarix ta'limi jarayonida taxlil fanining o'quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universiteti Kengashining 2022 yil "29" avgustdagi №1-sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan
10	Fan/modul uchun ma'suli: Pedagogika fanlari doktori, prof.v.b. R.B.Yarmatov
11	Taqrizchilar: Tarix va umi o'qitish metodikasi kafedrasi dotsenti F.Aqchayev B.Nosirov- O'zMU Jizzax filiali " Psixologiya va gumanitar fanlar kafedrasi" mudiri, dotsent